

РЕЦЕНЗІЯ

офіційного рецензента, кандидата медичних наук, доцента Надворної Ольги Миколаївни на дисертаційну роботу очної аспірантки кафедри акушерства та гінекології ОНМедУ МОЗ України Євсєєвої Оксани Анатоліївни

*«Репродуктивні наслідки у жінок з внутрішньоматковою перетинкою»,
представлену до захисту у спеціалізовану вчену раду ДФ 41.600.060 Одеського
національного медичного університету МОЗ України, що утворена наказом МОН
України №635-о від 02.12.2025 для розгляду та проведення разового захисту
дисертації на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона
здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина» (наукова спеціальність 14.01.01 –
«Акушерство та гінекологія»)*

Науковий керівник: Гладчук Ігор Зіновійович, д.мед.н., професор, завідувач кафедри акушерства і гінекології Одеського національного медичного університету МОЗ України, м. Одеса

Актуальність теми дисертації

Внутрішньоматкова перетинка є найпоширенішою вадою розвитку матки та часто асоціюється з безпліддям, невиношуванням вагітності й ускладненим перебігом гестації. У значної частини жінок з цією патологією відзначається підвищений ризик ранніх репродуктивних втрат, передчасних пологів, порушень пологової діяльності та неправильних положень плода, що зумовлено морфофункціональними змінами ендометрія і міометрія, зменшенням об'єму порожнини матки, імплантацією ембріона в безсудинну перетинку та поєднанням з істміко-цервікальною недостатністю.

Основним методом лікування внутрішньоматкової перетинки є гістерорезектоскопічна метропластика, однак дані щодо її ефективності у відновленні репродуктивної функції залишаються неоднозначними, особливо за показниками успішних пологів. Значна варіабельність клінічних результатів, а також відсутність єдиних підходів до вибору хірургічної техніки та виду енергії обумовлюють необхідність подальшого наукового обґрунтування тактики лікування.

У зв'язку з цим актуальним є дослідження, спрямоване на підвищення ефективності відновлення репродуктивної функції у жінок з внутрішньоматковою перетинкою після гістерорезектоскопічної метропластики на підставі вивчення морфофункціональних особливостей матки та порівняльної оцінки застосування монополярної і біполярної хірургічної енергії.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами

Дисертація є частиною планових науково-дослідницької роботи кафедри акушерства та гінекології Одеського національного медичного університету (ОНМедУ), затвердженої МОЗ України: «Вдосконалення методів профілактики, діагностики та лікування захворювань репродуктивної системи жінки із застосуванням новітніх медичних та молекулярно-генетичних технологій» (№ д/р 0117U007494) та «Новітні лікувально-діагностичні та профілактичні підходи при

захворюваннях репродуктивної системи жінки та вагітності високого ризику» (№ д/р 0122U201370). Дисертантка є співвиконавицею зазначених науково-дослідних робіт.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх достовірність і новизна

Поставлена мета дослідження є чітко сформульованою та логічно узгоджується з визначеними завданнями. Об'єкт і предмет дослідження повністю відповідають меті роботи та забезпечують комплексний підхід до розв'язання поставлених наукових завдань. Сформульовані дисертанткою наукові положення, висновки та практичні рекомендації базуються на достатньому обсязі клінічних спостережень і результатах власних досліджень.

Обсяг сформованих груп є достатнім для досягнення мети роботи та забезпечує статистично значуще обґрунтування отриманих результатів. У дисертаційному дослідженні використано сучасні високоінформативні лабораторні й інструментальні методи, забезпечено адекватний контроль, досягнуто відтворюваності результатів. Статистичне опрацювання даних виконано коректно з використанням методів параметричної та непараметричної статистики, що відповідає характеру досліджуваних показників.

Отримані результати проаналізовано з урахуванням сучасних даних вітчизняної та зарубіжної наукової літератури, проведено їх критичну оцінку. Це дає підстави вважати сформульовані наукові положення, висновки та рекомендації обґрунтованими, достовірними та такими, що містять елементи наукової новизни. Дисертаційна робота відзначається ґрунтовністю, логічною завершеністю та внутрішньою цілісністю.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у тому, що у роботі приведено нове рішення актуального завдання акушерства та гінекології, зокрема репродуктивної медицини, – підвищення частоти відновлення репродуктивної функції у жінок з репродуктивними порушеннями на тлі внутрішньоматкової перетинки після гістерорезектоскопічної метропластики. Дисертанткою представлені нові аспекти особливостей гістоструктури та мікросудинної мережи внутрішньоматкових перетинок у жінок з септатною маткою та репродуктивними порушеннями. Відзначено появу у більшості таких пацієнток в ендометрії експресії сіндекану I, підвищену секрецію судинно-ендотеліального фактору росту та колагену IV типу, зміни експресії рецепторів статевих стероїдних гормонів та молекул імплантації в ендометрії перетинок та бічної стінки матки, що може приводити до порушень імплантації. При проведенні порівняльної загальної оцінки ефективності різних методів гістерорезектоскопічної метропластики у жінок з репродуктивними порушеннями встановлено, що при використанні різних видів електричної хірургічної енергії і різних технік виконання септопластики в жінок з репродуктивними порушеннями на тлі внутрішньоматкової перетинки при застосуванні біполярного видалення перетинки загальна частота закінчення вагітності пологами і терміновими пологами є найбільшою і перевищує аналогічні показники при інших техніках

метропластики. Оцінена ефективність різних методик септопластики у групах жінок з внутрішньоматковою перетинкою з наявністю безпліддя та невиношування вагітності.

Теоретичне значення отриманих результатів дослідження

На підставі комплексних клінічних і морфологічних досліджень автором переконливо доведено негативний вплив порушень васкуляризації ендометрія, наявності запального процесу, підвищеної експресії судинно-ендотеліального фактора росту та колагену IV типу, а також змін рецепторного апарату статевих стероїдних гормонів і молекул імплантації в ендометрії перетинки та бічних стінок матки на формування несприятливих репродуктивних наслідків, зокрема безпліддя та невиношування вагітності.

Встановлено, що найбільш оптимальною методикою гістерорезектоскопічної метропластики із застосуванням електричної енергії при септатній матці є біполярне видалення внутрішньоматкової перетинки, що забезпечує кращі морфофункціональні умови для відновлення репродуктивної функції.

Практичне значення роботи

Для практичної діяльності акушерів-гінекологів, репродуктологів та лікарів ендоскопічної хірургії запропоновано оптимальний метод гістерорезектоскопічної метропластики у жінок з репродуктивними порушеннями на тлі внутрішньоматкової перетинки, який полягає у її біполярній резекції.

Результати дослідження впроваджені у клінічну практику медичних закладів Багатопрофільного медичного центру ОНМедУ, Центру перинатальної допомоги КНП «Міська лікарня № 10» Одеської міської ради, ТОВ «Аірмед» м. Одеси, ТОВ «Клініка репродуктивної медицини «Надія Одеса»», про що свідчать акти впровадження.

Основні наукові і теоретичні положення дисертаційного дослідження використовуються в навчальному процесі на кафедрах акушерства та гінекології Одеського національного медичного університету при підготовці здобувачів вищої освіти, лікарів-інтернів і лікарів-курсантів.

Рівень виконання поставленого наукового завдання, оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності

Поставлене наукове завдання виконано в повному обсязі відповідно до визначеної мети та завдань дослідження. Здобувач продемонструвала високий рівень оволодіння методологією наукової діяльності, що підтверджується коректним вибором дизайну дослідження, обґрунтованим формуванням клінічних груп, використанням сучасних клінічних, лабораторних, інструментальних і статистичних методів.

У роботі системно застосовано принципи доказової медицини, проведено ґрунтовний аналіз наукових джерел, забезпечено репрезентативність вибірки та адекватність статистичної обробки отриманих результатів. Здобувачка самостійно

здійснила збір, аналіз і узагальнення матеріалу, коректно інтерпретувала результати та сформулювала обґрунтовані висновки і практичні рекомендації.

Загалом дисертаційне дослідження свідчить про сформовані навички самостійної науково-дослідної роботи, глибоке розуміння методологічних підходів сучасної медицини та високий рівень наукової зрілості здобувача.

Конкретний особистий внесок дисертанта в одержання наукових результатів, що виносяться на захист

Здобувачкою самостійно проведений аналіз літератури, клініко-лабораторне, ультразвукове обстеження, ведення хворих, забір біологічного матеріалу морфологічних та імуногістохімічних досліджень. Дисертантка приймала участь в проведенні оперативного лікування обстежених хворих. Самостійно проводилося накопичення, викопювання первинної документації. Дисертантка особисто провела статистичну обробку даних, проаналізувала та інтерпретувала отримані результати дослідження, наукові публікації, презентації виступів, сформулювала висновки та розробила практичні рекомендації, а також забезпечила їх впровадження в практичну медицину.

Оцінка змісту, оформлення та обсягу дисертації, її завершеності в цілому

Дисертацією є комп'ютерний машинопис українською мовою. Дисертаційна робота побудована у відповідності до сучасних вимог, написана державною мовою, має традиційну структуру і складається з анотацій, вступу, огляду літератури, опису матеріалу та методів дослідження, 3 розділів власних досліджень, аналізу та узагальнення результатів дослідження, висновків, практичних рекомендацій, списку використаних джерел. Робота добре ілюстрована таблицями, фотографіями, графіками.

Вступ розкриває актуальність поставленого наукового завдання, мету та завдання дослідження, об'єкт та предмет дослідження, розкриває наукову новизну та практичне значення отриманих результатів, особистий внесок дисертанта, апробацію матеріалів дисертації, публікації, обсяг і структуру дисертації.

В огляді літератури подано сучасне уявлення щодо патофізіології безпліддя та невиношування вагітності у жінок з внутрішньоматковою перетинкою. Автором висвітлені питання, що є дискусійними, мало або зовсім невивченими. У підсумку лаконічно сформульована наукова задача, що потребує конкретного вирішення.

Другий розділ відображає бази дослідження, робочу гіпотезу, дизайн, матеріали та методи дослідження. Вірогідність досліджень, зроблених узагальнень та висновків визначається обстеженням достатньої кількості пацієнток. Автором використані сучасні, адекватні методи дослідження, які включають клініко-анамнестичні дані, імуноелектрохімічні з хемілюмінесцентною детекцією, спектральний аналіз, інструментальні (2D-трансвагінальне ультразвукове дослідження, 3D-трансвагінальне ультразвукове

дослідження, пайпель-біопсія, гістерорезектоскопія, лапароскопія), морфологічні, імуногістохімічні, статистичні.

Третій розділ присвячений дослідженню клініко-анамнестичних даних, гормонального профілю сироватки периферичної крові, результатам ехометрії органів малого таза у осіб з внутрішньоматковою перетинкою. Доведена гомогенність груп обстежених пацієнток, що дозволило у подальшому порівняти репродуктивні наслідки хірургічних втручань при використанні різних методик гістерорезектоскопічної метропластики

У четвертому розділі представлені виявлені автором морфофункціональні особливості маток з перетинками у жінок з репродуктивними порушеннями: описові та морфометричні параметри гістоструктури васкуляризації перетинки, експресії сіндекану-1, судинно-ендотеліального фактору росту та колагену IV типу, експресія рецепторів статевих стероїдних гормонів, молекул імплантації.

У п'ятому розділі проведена порівняльна оцінка ефективності відновлення репродуктивної функції в жінок з внутрішньоматковою перетинкою в залежності від використання різних технік та різних видів електричної енергії.

У заключному розділі представлений аналіз отриманих результатів дослідження, дана оцінка повноти вирішення поставлених задач, оцінка достовірності одержаних результатів, порівняння одержаних результатів з аналогічними результатами вітчизняних і зарубіжних дослідників..

Висновки та практичні рекомендації, як і всі положення дисертації, витікають із суті проведених досліджень, достатньо обґрунтовані та логічно завершують дисертаційну роботу.

Список використаних джерел включає достатню кількість літературних джерел і побудований за вимогами державного стандарту.

Повнота викладення дисертації в опублікованих працях

За результатами дисертації опубліковано 10 наукових робіт, з яких 5 - статті у фахових виданнях, рекомендованих ДАК МОН України, 2 статті - у закордонних виданнях; 3 - тези.

Усі положення дисертації, що винесені на захист, знайшли відображення в опублікованих статтях. Вони свідчать про повноту викладу наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Висвітлення матеріалів дисертації на наукових конференціях і конгресах достатнє.

Недоліки дисертації та автореферату щодо їх змісту та оформлення

Принципових зауважень до дисертаційної роботи та автореферату немає, проте потрібно внести редакційні та стилістичні виправлення в деяких місцях.

У процесі рецензування також виникли деякі запитання до дисертантки:

1. Які чинники при септатній матці приводять до втрат вагітності?
2. За якою методикою Ви вивчали мікроциркуляцію у внутрішньоматковій перетинці?

Відсутність (наявність) порушень академічної доброчесності

За результатами перевірки та аналізу матеріалів дисертаційної роботи Євсєєвої Оксани Анатоліївни ознак академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації чи фальсифікації не виявлено, що підтверджено висновком комісії з питань запобігання академічному плагіату Одеського національного медичного університету МОЗ України (протокол № 9 від 12.11.2025 р.). Рівень оригінальності тексту дисертації становить 95,64 %.

Подані до захисту наукові результати є власним напрацюванням аспірантки Євсєєвої Оксани Анатоліївни, а всі запозичені та цитовані наукові положення коректно оформлені та супроводжуються відповідними посиланнями на авторів і джерела їх опублікування.

Рекомендації щодо використання результатів дисертаційного дослідження

Результати дисертаційного дослідження можуть бути впроваджені в широку клінічну практику та використані у повсякденній роботі лікарів акушерів-гінекологів, репродуктологів і лікарів ендоскопічної хірургії.

Теоретичні положення дисертації доцільно застосовувати в процесі переддипломної та післядипломної підготовки лікарів акушерів-гінекологів і ендоскопічних хірургів.

Відповідність дисертації спеціальності та профілю спецради

Дисертація Євсєєвої Оксани Анатоліївни «Репродуктивні наслідки у жінок з внутрішньоматковою перетинкою» відповідає паспорту спеціальності 222 «Медицина», спеціалізації 14.01.01 - «Акушерство та гінекологія». Дисертація повністю відповідає профілю разової спеціалізованої вченої ради.

Відповідність дисертації вимогам «Порядку присудження наукових ступенів», які пред'являються до наукового ступеня доктора філософії

Дисертація Євсєєвої Оксани є самостійною завершеною висококваліфікованою науковою працею, що містить новітні наукові положення, які науково обґрунтовані отриманими результатами й розв'язують актуальне наукове завдання медицини щодо підвищення частоти відновлення репродуктивної функції у жінок з репродуктивними порушеннями на тлі внутрішньоматкової перетинки після гістерорезектоскопічної метропластики.

За методичним рівнем виконання, обсягом проведених досліджень, науковою, теоретичною новизною та практичною значимістю результатів, повнотою публікацій матеріалів дослідження, їх апробації на наукових конференціях представлено дисертаційне дослідження Євсєєвої Оксани Анатоліївни «Репродуктивні наслідки у жінок з внутрішньоматковою перетинкою» відповідає наказу МОН України «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» від 12 січня 2017 р. № 40 та положенню Постанови Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової

спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», а його авторка Євсєєва Оксана Анатоліївна заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії у галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина» (наукова спеціальність «Акушерство та гінекологія»).

Офіційний рецензент:

доцент кафедри акушерства та
гінекології Одеського національного медичного
університету МОЗ України,
к.мед.н., доцент

Підпис _____
Ольга НАДВОРНА
ЗАСВІДЧУЮ
Висний секретар Одеського
національного медичного університету

